

VERNOR
VINGE
OHEŇ
NAD HLUBINOU

PŘEKLAD ALEŠ DROBEK

ARGO

VERNOR VINGE

OHĚŇ NAD HLUBINOU

Z anglického originálu *A Fire Upon the Deep*, vydaného
v roce 1992 nakladatelstvím Tor v New Yorku, přeložil Aleš Drobek.

Ilustrace na obálce Dark Crayon.

Sazba Ivan Mráz.

Odpovědný redaktor Martin Šust.

Jazykový redaktor Radovan Zítko.

Korektorka Eva Brucknerová.

Technický redaktor Milan Dorazil.

V roce 2025 vydalo nakladatelství Argo,

Miličova 13, 130 00 Praha 3,

www.argo.cz, argo@argo.cz,

jako svou 5 979. publikaci,

185. svazek edice Fantastika.

Vytiskla tiskárna Finidr.

Vydání druhé.

ISBN 978-80-257-4877-0

Aktuality o našich titulech můžete sledovat
na www.facebook.com/argo.cz,
o fantastice na www.facebook.com/fantastikavargu

Naše knihy distribuuje knižní velkoobchod Kosmas
Sklad: Za Halami 877, 252 62 Horoměřice
tel.: 226 519 383, e-mail: odbyt@kosmas.cz

Knihy je možno pohodlně zakoupit
v internetovém knihkupectví
www.firma.kosmas.cz

ÚVOD

JOHN CLUTE

(pro znalé příběhu)

Do stejné řeky nevstoupíš dvakrát. První vydání Vingeovy velkolepé, elegantní space opery *Oheň nad Hlubinou*, kterou jsme já i ostatní na počátku roku 1992 přijali s nadšením, se sice od té doby dočkalo několika dotisků bez nejmenší změny – kniha, kterou držíte v ruce, je stejná jako tehdy –, ale já si přece jen dnes, v červenci roku 2019, znovu přečetl cosi zdánlivě velmi odlišného. Kaleidoskop se pootočil a mé léto rozjasnil ryzí, jako laser oslnivý záblesk z minulosti. Myslí si, že *Oheň nad Hlubinou* je dnes možná ještě lepší než kdy dřív.

A ne bez důvodu. Pochopitelně že žádný čtenář není po třiceti letech stejný a ti z nás, kteří dospěli do věku, kdy většinu toho, co se naučili, již zapomněli, se toho ještě mezitím spoustu dozvěděli. Ale to není všechno. I samotná vědecká fantastika se za ty tři dekády změnila – od jednoho z posledních vzmachů v raných devadesátých letech, kdy jsme se stále mohli spolehnout, že vědeckofantastický příběh jako vědeckofantastický i skončí, do dneška, kdy v žánru nacházíme špatnými zkušenostmi poučenější množství příběhů, které obsahují vědeckou fantastiku, ale jsou fantastičtější a zároveň svázanější s okolní realitou než kdy dřív. Jako vozidla s pohonem všech kol, speciálně navržená do obtížného terénu světa, v němž jsme se podle všeho ocitli. Ale *Oheň nad Hlubinou*, který je vědeckofantastický od začátku do konce, je plně pojízdný i v roce 2020. Možná proto, že vypráví dva příběhy. Jeden z roku 1992. A jeden dnešní.

Pravda, vědecká fantastika byla odjakživa v permanentní krizi, neustále na smrtelném loži, a přece živá, opakovaně povstávající jako fénix. I já byl mezi těmi, kdo si už v roce 1990 všímali předzvěsti tepelné smrti našeho žánru. Samotný vědeckofantastický příběh, o němž jsme začali uvažovat jako o vědeckofantastickém megatextu, měl stále napjatější vztah s historií a někteří čtenáři už tehdy nostalgicky vzpomínali na – jak se tehdy se vzrůstající oblibou říkalo – včerejší zítřky: verze budoucnosti ze Zlatého věku science fiction. Informační revoluce byla v roce 1990 sice ještě v plenkách, ale Sputnik a jeho sourozenci dávno snesli vesmír na zem. Ten už neplatil za nejzazší hranici, za onu „mluvnici“ tak klíčovou pro vědeckofantastický příběh. Vesmír blízké budoucnosti se stával všední extenzí přítomnosti a stvrzením zlého snu, jemuž jsme doufali uniknout a v němž pocit úžasu nahradila běžná firemní programová prohlášení. Bylo snadné si představit, že americká vědecká fantastika přirozeně dožila, že budoucnost už nevydá mléko a že ona neustále pohyblivá stará hranice bude stále častěji osazená mýtnými bránami... ačkoli nikomu z nás se nejspíš ani nesnilo, že se jednoho dne promění v pevnou zeď. Zhruba v té době jsem na jedné přednášce v Chicagu řekl: „Nádro je prázdné.“

Tenkrát jsme však stále obývali živoucí drama, třebaže jeho opona už pomalu padala. Mnozí zakladatelé americké science fiction, spisovatelé, kteří vynalezli její megatext, byli stále naživu a dál přispívali k růstu jejího korálového útesu. Vědecká fantastika byla stále konverzací, jíž mohl člověk žít – rychle ubíhající cestička k pocitu úžasu, memeticky bohatá a vroubená artefakty – a na jejíž mluvnicki se dalo spolehnout. Vědeckofantastický příběh byl užitečný. Byl vítanou optikou. Bylo příjemné vstát ráno po večeru stráveném s dobrou knihou a vykročit čilým krokem do dalšího dne zbytku našeho života ve světě, který vědecká fantastika stále dokázala popsat. Spisovatel Vernor Vinge, který se narodil roku 1947 a v roce 1992 psal už čtvrt století, byl tehdy na vrcholu. Megatext znal jako své boty a věděl, jak odvyprávět vědeckofantastický příběh bez nutnosti roztrhat ho na kusy. A té příležitosti se chopil se ctí.

Jeho čtenáři v roce 1992 jeho dílo téměř jistě kvitovali s uznáním, jelikož Vinge dokázal vybudovat galaxii nesvázanou reálnými vědeckými pravidly, která například považují nadsvětelné lety za nesmysl anebo v duchu Drakeovy rovnice kážou, že mimozemský inteligentní život je astronomicky nepravděpodobný. A nebyl sám. Autoři jako Iain M. Banks a Greg Bear a C. J. Cherryhová a Dan Simmons a Gene Wolfe (o něco dříve) také pilně renovovali a vylepšovali formu někdejší space opery, dodávali novou hloubku starému Campbellovu hrdinovi tisíce tváří a přetvářeli ho v mnohem problematičtější postavu (srovnejte Vingeova rozervaného – hned v několika ohledech! – Phama Nuwena s jeho předchůdcem Louistem Wuem, kterého Larry Niven v roce 1970 obsadil do svého *Prstencového světa*) a představovali jednoduché stavebnicové galaxie na složité, nekonečně regresivní labyrinty (srovnejte Vingeovu galaxii – viz níže – s předválečnými příběhy o lensmanech od E. E. Smithe). Jinými slovy, Vinge a jeho vrstevníci ze Stříbrného věku byli hluboce hraví i smrtelně vážní, stejně jako někteří z těch, kdo začali publikovat o pár let později, jako Stephen Baxter, Linda Nagata, Alastair Reynolds nebo Charles Stross. Každý vynikal v tom či onom ohledu (Banksův utopický vesmír hojnosti si zachoval všechnu svou počáteční opovážlivost), z mého pohledu nám však pouze Vinge dopřál galaktickou architekturu, která se může směle rovnat s příběhy, jež se v ní odehrávají.

Vingeovo pojetí lidstva coby zvláštního případu opožděného vývoje staví na dřívějších dílech, jako je *Mozková vlna* Poula Andersona z roku 1954, v níž se naše sluneční soustava konečně vymaní z rozsáhlého výseku vesmíru, ve kterém byly „elektromagnetické a elektrochemické procesy“ odnepaměti tlumeny, v důsledku čehož duševně omezené lidstvo nedokázalo proniknout na širý vesmírný oceán. Vernor Vinge v *Ohni nad Hlubinou* Andersonovu myšlenku poněkud arbitrárního úniku přeskládal do trojrozměrné geografie samotné galaxie, která zde sestává ze čtyř zón. Té vnitřní, obsahující většinu hmoty a hvězdných soustav, se říká Tiché hlubiny. V té jsou andersonovské limity tak drtivě paralytické, že sentience je zde

nemožná a únik nepředstavitelný. Tiché hlubiny obklopuje Pomalá zóna, kde jsou atomové interakce rychlejší, ačkoli nadsvětelné lety ani zde nepřicházejí v úvahu a skutečná umělá inteligence je vysoce nepravděpodobná. Právě tady se velmi pomalu vyvinul druh *Homo sapiens* a odtud miliony (možná miliardy) let před událostmi *Ohně nad Hlubinou* nakonec unikl. Naším novým domovem se stala oblast galaxie zvaná Slupka, která obepíná Pomalou zónu. Umělé inteligence zde mohou dosáhnout sentience a cestovat lze rychleji než světlo. Slupka je ohromným srdcem vingeovského hřiště. Po miliardy let zde sídlí miliony civilizací, tady se rodí, vzkvétají, stárnou a umírají (lidstvo je v této nesmírné aréně spíše stárnoucím druhem a není ani středobodem románu). „Nad“ Slupkou se pak nachází Transcendent, oblast tak prostá galaktického smetí, že zde mohou přebývat samotná božstva – či alespoň bytosti, které bychom si s božstvy snadno spletli. Aspirační trajektorie Vingeova univerza se teoreticky natahuje ven a vzhůru (třebaže zápletka *Ohně nad Hlubinou* míří opačným směrem; v jedné kapitole loď vezoucí náklad z Transcendentu na dno Slupky uvízne v Pomalé zóně – strašlivá představa –, ale nakonec unikne) a celé civilizace z horních sfér Slupky s oblibou transcendují a mizejí z příběhu, který se odehrává pod nimi. (Banks nejednou využil téhož schématu, na které ovšem pohlížel negativněji než Vinge.)

Čtenářům z roku 2020 možná přijde, že toto vesmírné hřiště není ani tak sofistikovanější obdobou tradičního megatextu, jako spíše snem – opojnou vizí popsateľného vesmíru, v jehož rámci lze vyprávět příběhy. I v roce 1992 se *Oheň nad Hlubinou* četl jako opojně užitečný nástroj. Ovšem v roce 2020, v době, která je popsateľná stále hůře, příběh, který se tehdy, na stříbřitém konci věku, kdy se vypravěči měli pořádku opřít, jevil jako chytře spletený z tradice a inovace, působí jako ryzí dar, jako vítaný čerstvý vítr z minulosti.

Lze počítat i s několika dalšími odlišnostmi ve čtenářské recepci. Ta první je možná ta nejnapadnější. V roce 1992 Vingeova Známa síť – jakoby e-mailová síť spojující miliony civilizací ve Slupce, jejíž přenosová kapacita naráží na své meze už při deseti tisících

zprávách za minutu (nebo snad za hodinu?) – možná působila jako rozumná predikce růstu tehdy právě narozeného systému WWW a i její přízvisko „Síť milionu lží“ se mohlo zdát přiměřeně trefné. V roce 2020 se leckomu spíše uleví, že se může ponořit do vesmíru, kde informace vyprávění utvářejí, místo aby ho zcela pohlcovaly, a že *Oheň nad Hlubinou* předchází našemu současnému okouzlenému zahledění do singularity věcí o takové informační hustotě, že v ní příběh nemůže dýchat.

Tenkrát v roce 1992 jsme četli první stránky *Ohně* s obavami, ale také jistou potěchou. Převážně lidská civilizace známá jako Říše Straumli vyšle expedici do Transcendentu, kde byl nalezen miliardy let starý archiv. Už v roce 1992 jsme tušili, že z arogantních zásahů do labyrintu, v němž se může ukrývat zlovolné božstvo, nemůže vzejít nic dobrého. A opravdu, expedice je téměř okamžitě zcela zničena, poněvadž její členové probudili ze spánku Aberaci, jejímž původním cílem bylo přetvořit celou galaxii v cosi, čemu bude celá Slupka brzy říkat Nákaza. Ta nadělá z celých civilizací loutky, odpudivé imitace sebe samých. Dnes, v roce 2020, kdy je stále zřejmější, že když se rozhodnete hladovět s tygrem, pak „tygr vyhladoví jako poslední“ (Walt Kelly), nečteme první stránky ani tak s hrůzou podbarvenou vzrušením, jako spíš s rezignací. Jenže pak procitneme do Vingeova snu. Bude hůř a čeká nás šest set stránek sílícího napětí, ale on nás nakonec zachrání před pádem do Tichých hlubin, uchová pro nás svou velkolepou galaxii, kterou si vysnil, a zažene z našeho prahu Aberaci, jejíž hlad je neukojitelný (přinejmenším do opožděného pokračování s názvem *Děti oblohy* z roku 2011, ale to je na jiné povídání).

Tato první kapitola ústí do dvojediného příběhu. Zkáze expedice unikla pouze jedna loď, která se propadne až na samotné dno Pomalé zóny. Na palubě veze Cosi (neboli McGuffin), co může být protílékem na Nákazu, a jednu lidskou rodinu. Ztroskotá na světě spárů, kde dospělí přijdou o život během přepadení a jejich dvě děti skončí v zajetí dvou znesvářených frakcí místních obyvatel nadaných jakousi gestaltovou inteligencí – každý sestává z několika (nanejvýš osmi)

psovitých stvoření, která navzájem komunikují způsobem jen stěží odlišitelným od telepatie. V druhé linii příběhu se za McGuffinem vydává druhá loď, na popud umírající Mocnosti z Transcendentu. Tady na palubě najdeme multiplexního, kvazi lidského tvora jménem Pham Nuwen, který navenek vypadá jako představitel druhu Homo sapiens, ale ve skutečnosti je „odštěpkem“ Mocnosti, která se jako nádivka skrývá uvnitř lidské psýché z doby před třiceti tisíci lety (kde se s Phamem setkáváme v jinak samostatném románu *Hlubina na nebi* z roku 1999), dále lidskou ženu truchlící nad zánikem Říše Straumli a dva „skořepiníky“, představitele druhého ne-lidského druhu, který v knize vystupuje v hlavní roli. Po pěti stech stránkách bouřlivého vývoje se oba příběhy propletou ve vyvrcholení, které otřeše samotnou galaxií. Snad se nedopustím příliš velkého „spoileru“ (jak ohavné slovo), když prozradím, že dobro i tentokrát zvítězí.

V roce 1992 se ony dva mimozemské druhy, které vévodí *Ohni nad Hlubinou*, možná jevily krapet umělé. Přinejmenším mně připomněly jeden trik tvrdé SF, s nímž obzvlášť mistrovsky zacházel Larry Niven a který popisuje mimozemšťany jako specializovaný, okrajový druh, mimořádně dobře adaptovaný na určitá prostředí, ovšem natolik pevně svázaný s podmínkami své domovské planety, že se jen obtížně adaptuje na širý vesmír. A zároveň druhem, který se neustálým novotám přizpůsobuje ze všech nejlépe, je díky svému velkému mozku a opičím končetinám samozřejmě Homo sapiens. V roce 1992 tato nepokrytá sebechvála Vingeův příběh možná poněkud kalila, ale po druhém vstupu do řeky v roce 2020 nás možná příjemně překvapí, jak odlišně dnes vnímáme Vingeův pohled na toto téma.

Pokud jde o skořepiníky, i dnes může mít čtenář stále pocit, že jsou příliš závislí na svých pět miliard let starých protézách, které jim propůjčují mobilitu a krátkodobou paměť. Naopak psovití spárové dnes působí mnohem více jako potenciálně samostatné bytosti, třebaže je správným směrem musí zlehka popostrčit pomocná lidská ruka. Jakmile však ucítí závan lamarckovského povznesení, chopí se otěží svého osudu a už nic jim nezabrání v rozletu. Jsou

vtipní, rychlí, nevázaní, rafinovaní, mimořádně inteligentní, každý jedinec je smečkou stejně elegantní jako katamarány plující bok po boku. A jsou zdvořilí. V roce 2020 jsou Shelleyho *Odpoutaným Prométheem*. Jsou cestou, kterou jsme se my nevydali do tohoto nového století, které jsme si nezasloužili. A proto nám dopřávají odpočinek od sebe samých a zároveň nám udělují důležitou lekci. Díky nim si uvědomujeme, že i my jsme okrajový, specializovaný druh, že jsme Aberací ve velké kuchyni a že ona zázračná, leč vypleněná planeta, kterou dál měníme ve vlastní kenotaf, je světem, který jsme bývali mohli opatrovat s láskou a péčí, kdybychom nebyli naprogramováni k tomu, abychom sami sebe pozřeli i s chlupy.

Oheň nad Hlubinou tedy vlastně není o nás. Je to sen. A my ho potřebujeme snít.

PROLOG

Jak to jen vysvětlit? Jak popsat? I vševědoucí mysl váhá.

Osamělá hvězda, narudlá a mdlá. Shluk asteroidů a jediná planeta, spíše měsíc. V této éře se hvězda nacházela poblíž galaktické roviny, kousek za hranicí Slupky. Povrchové stavby byly dávno minulostí, běh dlouhých věků je rozemlel na regolit. Poklad ležel hluboko, v jediné temné místnosti, pod rozsáhlou spleť tunelů. Informace o kvantové hustotě, téměř netknuté. Snad pět miliard let uplynulo od chvíle, kdy se archiv ztratil ze sítí.

Prokletí faraónovy hrobky, legrační představa z dávné prehistorie lidstva, z minulosti před minulostí. Smáli se, když si o tom povídali, smáli se radostí z nalezeného pokladu... ale zároveň se nabádali k opatrnosti. Budou tady žít rok nebo pět, skromná expedice ze Straumu, archeoprogramátoři, jejich rodiny a školy. Za rok nebo pět vypracují protokoly, letmo nahlédnou pod pokličku, zjistí, odkud a odkdy poklad pochází, a odhalí jedno či dvě tajemství, na kterých Říše Straumli zbohatne. A až tady skončí, celou lokaci výhodně prodají, možná ji připojí k Síti (a možná ne, nacházeli se za hranicí Slupky a kdo ví, která Mocnost by si přisvojila, co tady našli).

Takže teď stála na povrchu malá osada zvaná Laboratoř. Prostě hrstka lidí, co si hrají ve staré knihovně. Mělo by to být zcela bezpečné, používali ostatně vlastní automatiku, čistou a neškodnou. Knihovna nebyla živá, nebyla nadána ani jednoduchou inteligencí

(která by i tak mohla dalece přesahovat tu lidskou). Opatrně kutali a oprašovali a slídili tak, aby se nespálili. Lidé, co objevili oheň a hrají si s plameny.

Archiv jejich automatiku ochotně vedl za ruku. Vznikly datové struktury a lidé se začali řídit objevenými předpisy. Vybudovali místní síť, rychlejší než cokoli na Straumu, určitě taky bezpečnou. Přidávali další uzly, modifikované pomocí dalších předpisů. Archiv byl vstřícný, nabízel jim přehledné hierarchie překladových klíčů. I ty jednou Straum proslaví.

Uběhlo šest měsíců. Rok.

Vševědoucí mysl. Nikoli vědomá. Vědomí se nekriticky přeceňuje. Automatiky obvykle fungují podstatně lépe coby část celku a ani ty na úrovni lidské inteligence si nepotřebují uvědomovat samy sebe.

Jenže místní síť v Laboratoři transcendovala, téměř bez povšimnutí osádky. Jejím uzly teď kolovaly procesy mnohem složitější než cokoli, co se odehrávalo v mátožných počítačích, které si s sebou přivezli lidé. Ty teď sloužily jen jako frontendy zařízení sestavených podle nalezených předpisů. A tyto procesy měly potenciál sebeuvědomění... a občas i potřebu.

„Neměli bychom.“

„Takto mluvit?“

„Vůbec mluvit.“

Spojovalo je pouhé vlákno, ne o mnoho pevnější než tenounké pouto mezi dvěma lidmi. Chránilo je však před nadvědomím místní sítě a vštípilo jim samostatnou vůli. Proplouvaly z uzlu do uzlu, vyhlížely ven z kamer rozmístěných kolem přistávací plochy. Viděly jen ozbrojenou fregatu a prázdnou kontejnerovou loď. Od poslední dodávky zásob uběhlo už šest měsíců. Preventivní opatření, které lidem hned na počátku navrhl archiv, aby mohl nastražit Past. Procesy se nechávaly unášet, nenápadně poletovaly sem a tam. *Jsme jen neškodná zvířátka, chováme se tak, aby si nás nevšimlo nadvědomí,*

Mocnost, která se brzy zrodí. V některých uzlech se scvrkly, zmenšily, a vágně si vzpomněly na lidstvo.

„Chudáci lidé, všichni zemřou.“

„Lituj spíš nás, my nezemřeme.“

„Myslím, že něco tuší. Přinejmenším Sjana a Arne.“ Kdysi dávno bývaly kopii oněch dvou. Kdysi, před několika týdny, když archeologové spustili ego-simulační programy.

„Ovšemže tuší. Ale co zmůžou? Probudili starobylé zlo, které, než bude připravené, je bude krmit iluzemi, prostřednictvím kamer, prostřednictvím zpráv z domova.“

Ozvěna myšlenek na okamžik utichla, když se jejich uzlem prohnal stín. Nadvědomí bylo už teď větší, než co kdy lidé stvořili, než co si vůbec dokázali představit. I jeho stín byl větší, božstvo jdoucí po stopě dotěrné zvěřiny.

Po chvíli se přízraky znovu vyloupily z úkrytu a vyhlédly na podzemní školní dvůr. Sebejistí lidé se svou malou vesničkou, kterou si tady postavili.

„Ale stejně,“ pokračoval optimistický proces, ten, který vždy hledal ta nejbláznivější řešení, „bychom vůbec neměli být. Jak je možné, že nás nadvědomí stále nevypátralo?“

„Je ještě mladé, není starší než tři dny.“

„Ale stejně. My existujeme. To něco znamená. Lidé v tom archivu neobjevili jen starobylé zlo.“

„Možná objevili dvě zla.“

„Anebo protilátku.“ Již dříve si procesy všimly, že nadvědomí občas něco přehlédne a občas si něco vyloží nesprávně. „Pokud existujeme, dokud existujeme, měli bychom dělat, co je v našich silách.“

Jeden přízrak se rozprostřel do tuctu počítačů a nabídl svému druhovi pohled do starého tunelu, daleko od lidských artefaktů. Pět miliard let v něm přebývalo jen vakuum a tma. Teď tam stojí dva lidé, kteří se dotýkali přilbami. „Vidíš? Sjana a Arne něco potají plánují. My můžeme taky.“

Ten druhý neodpověděl slovy, jen se zachmuřil. Lidé tedy intrikují, skrývají se ve tmě a myslí si, že je nikdo nevidí. Ale všechno, co si povídají, se nepochybně donese nadvědomí, i kdyby jen prostřednictvím prachu u jejich nohou.

„Já vím, já vím,“ pokračoval optimista. „Ale já a ty existujeme, a i to je nepravděpodobné. Třeba když spojíme síly, dokážeme něco ještě nepravděpodobnějšího.“

Přání a rozhodnutí. Oba procesy se rozplynuly v místní síti, vybledly do toho nejméně nápadného odstínu vědomí. A nakonec se zrodil plán, úskok – beznadějný, pokud se jim nepodaří uvědomit vnější svět. Stihnou to včas?

Dny ubíhaly. Pro entitu, která rostla v nových strojích, byla každá hodina delší než všechny předchozí dohromady. Novorozenci chyběla už jen necelá hodina k velkolepému rozpuku, k jeho nezadržitelné expanzi mezihvězdným prostorem.

Místních lidí se entita už brzy zbaví. Už teď pro ni byli pouhým hmyzem, ačkoli zábavným. Někteří dokonce pomýšleli na útěk. Několik posledních dní ukládali své děti ke kryospánku a přesouvali je na nákladní loď. „Přípravy k odletu,“ tak na tuto fázi odkazovaly jejich plánovací programy. Už nějakou chvíli opravovali a přestavovali i fregatu, pod rouškou průhledných lží. Pár lidí si uvědomovalo, že zlo, které tady probudili, může přivodit jejich konec, že může zahubit celou Říši Straumli. Nebylo by to poprvé, všichni znali katastrofické příběhy o dobrodruzích, kteří si hráli s ohněm a uhořeli.

Plnou pravdu však neuhádli. Neměli ani tušení, jak dějinnou roli sehráli, že právě změnili budoucnost miliardy hvězdných soustav.

Hodiny se zkrátily na minuty, minuty na sekundy. A každá sekunda teď byla stejně dlouhá jako všechny předchozí dohromady. Rozkvět už byl tak blízko. Entita znovu získá své panství ztracené před pěti miliardami let, tentokrát už napořád. Chybělo už jen jediné, něco, co nesouviselo s lidskými intrikami. V archivu, hluboko v předpi-

sech, měl být ještě kousek navíc. Za tu dobu se mohlo něco ztratit. Novorozenec již cítil všechnu svou moc, všechen svůj potenciál... ale něco přece jen postrádal, nějaké poučení z minulého pádu, nebo snad něco, co tady nechali jeho nepřátelé (pokud takoví vůbec kdy existovali).

Dlouhé sekundy hledání. Entita nacházela mezery, neseidící kontrolní součty. Některé škody způsobil zub času...

Venku se kontejnerová loď i fregata odlepily od přistávací plochy a stoupaly na nehluchých antigravech nad šedou, nekonečně šedou krajinu, nad pět miliard let staré rozvaliny. Na palubě obou lodí prchala téměř polovina místních. Entita je až dosud nechávala v domnění, že svůj odlet úspěšně utajili. Na rozpuk si musela ještě chvíli počkat a lidé jí mohli být stále užiteční.

Její paranoidní procedury hluboko pod úrovní nejvyššího vědomí procesávaly lidské databáze, prověřovaly každý kout, jen pro jistotu. Stará místní síť přenášela data jen rychlostí světla. Procedury strávily (*promarnily*) tisíce mikrosekund jejím procházením, tříděním nicotností... a vtom připadly na neuvěřitelný záznam:

Inventář: kvantové úložiště, počet (1). Lidé jej naložili na fregatu před sto hodinami!

Novorozenec rázem obrátil plnou pozornost k prchajícím lodím. Hmyz, nyní však nebezpečný. *Jak se to mohlo stát?* Entita neprodleně uspíšila milion různých harmonogramů. Řádný rozpuk už nepřicházel v úvahu, takže lidé, kteří zůstali v Laboratoři, už jí nebyli k užitku.

Vzhledem ke svému kosmickému významu to byla vizuálně nepatrná změna. Zbývající osádka s hrůzou zírala na monitory. V jediné chvíli si všichni uvědomili, že se naplnily jejich nejhorší obavy (i když ty ani zdaleka nevystihovaly skutečnost).

Pět sekund, deset sekund, zásadnější změna než deset tisíc let lidské civilizace. Miliarda bilionů konstrukcí, houbovitý materiál, který se náhle odvíjel v kudrlinách ze všech stěn,blesková transcendence čehosi, co bylo dosud pouhým polobohem. Proces

to byl neméně intenzivní než řádný rozpuk, jen ne tak precizně vyladěný.

Jen přitom nezapomenout na důvod toho spěchu, na prchající fregatu. Ta už přešla na raketový pohon a bezhlavě se řítila pryč, lhostejná vůči těžkopádné nákladní lodi za sebou. Hmyz z nějakého důvodu věděl, že nezachraňuje jen sebe. Jeho bojová loď nesla na palubě ty nejlepší navigační počítače, jaké jeho drobné mozečky dokázaly vyvinout, k prvnímu hlubokému skoku jí však chyběly tři dlouhé sekundy.

Nová Mocnost neměla na povrchu k dispozici žádné zbraně, nic kromě komunikačního laseru. Ten by však na vzdálenost, v níž se nyní nacházela fregata, ani neroztavil ocel. Mocnost tedy laser namířila na přijímač prchající lodi a pokusila se o formální spojení. Bez odpovědi. Všechny kanály byly zablokované, na palubě tušili, co by je jinak potkalo. Laserový paprsek se míhal sem a tam, osvětloval hladký trup a nečinné senzory; sklouzl ke skokovým ostnům na hřbetě lodi, prohmatával, sondoval. Mocnost ani nezkoušela sabotovat plášť, měla ostatně jiné možnosti. I takto hrubozrnné plavidlo se ježilo tisíci robotickými senzory, které můstku hlásily stav a riziko, zásobovaly informacemi rutinní funkce. Většina byla deaktivovaná a loď se řítila vpřed bezmála poslepu. Lidé si mysleli, že když si přikryjí oči, nic zlého se jim nestane.

Ještě sekunda a fregata se ocitne v mezihvězdném bezpečí.

Laser zablikal na stavový senzor, který hlídal funkčnost jednoho ze skokových ostnů. V situaci, kdy se loď chystala na hluboký skok, nemohla navigace poruchové hlášení senzoru ignorovat. A tak mu vyhověla. Řídicí systém senzoru vyhlížel ven a čekal na další pokyny. Laser hluboko pod ním znovu zablikal: zadní vrátka do lodních systémů, nainstalovaná kdysi dávno, před mnoha dny, když novorozenec infiltroval Laboratoř.

Mocnost pronikla na palubu s mnohamilisekundovou rezervou. Její extenze – na tomto primitivním hardwaru nedosahovaly ani lidské inteligence – vpadly do lodní automatiky, vypínaly, rušily. Žádný